

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjakon sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Espoon ohjaussuunnitelma perustuu OPH:n hyvän ohjauksen kriteereihin. Hyvälle ohjaukselle on kriteereissä määritelty läpi perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kulkevat yhteistä hyvää ohjausta määrittävät teemat. Yhteisillä teemoilla korostetaan ohjauksen jatkumon merkitystä oppilaalle ja opiskelijalle. Espoossa on laadittu ohjaussuunnitelmaa varten yhteinen pohja, jolla pyritään takamaan ohjauksen tasainen laatu jokaiselle oppilaalle koulusta riippumatta.

Koulu suunnittelee toteutustavan ja aikataulun (esimerkiksi: heti koulun alettua/ kerran jaksossa/ lukuvuoden mittaan/ päivämäärä), ja tarvittavilta osin kirjaa tiedot ohjaussuunnitelmaan. Vastuhenkilöt on pääsääntöisesti kirjattu valmiiksi.

Ohjaussuunnitelmassa kuvataan ohjauksen toteuttaminen kaikkien koulun erilaisten oppilasryhmien osalta, jotta kaikkien oppilaiden ohjaus tulee huomioitua suunnitelmassa.

Ohjaussuunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa.

Kaukalahden koulun **ohjaussuunnitelma**

Ohjaussuunnitelma on käsitelty/käsitellään viimeistään lokakuun loppuun mennessä opettajakunnan kanssa: [15.9.2021](#)
yhteisöllisessä oppilashuoltotyöryhmässä: [7.9.2021](#)

Laatutavoitteet Espoossa:

- Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen näkökulma
- Koko koulun osaava sekä ammattitaitoinen henkilöstö vastaa ohjauksesta
- Jokaisessa peruskoulussa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit (Laadukkaan ohjauksen malli Espoon perusopetuksessa)
- Oppilaalla on oikeus 7-9. luokilla sekä oppilaanohjaajaan että luokanvalvojaan/luokanopettajaan
- Tavoitteena on, että yhtä oppilaanohjaajaa kohden on maksimissaan noin 220 ohjattavaa. Ohjattavien kokonaismäärään lasketaan erityisen tuen oppilaat, S2-oppimäärää opiskelevat oppilaat sekä lisäopetuksen oppilaat kaksinkertaisina.

- Tavoitteena on, että luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti antaa koulutuksen saanut oppilaanohjaaja
- Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa
- Oppilaanohjaajat ovat tehtäväänsä kelpoisia

Vuosiluokkien 1-6 oppilaiden määrä_ 0

Vuosiluokkien 7-10 oppilaiden määrä_ 381

kaksinkertaisena laskettavien oppilaiden määrät (7-10 vuosiluokat):

- S2 oppilaat_ 69
- erityisen tuen päätöksellä opiskelevat oppilaat_ 23
- lisäopetuksen oppilaat_ 19

7-10-vuosiluokkien oppilaiden laskennallinen määrä (huomioituna painokertoimella lasketut oppilasryhmät) 492

Oppilaanohjaajien määrä_ ja nimet_ _____ Iris Kurkela ja Nina Andersson

Muut oppilaanohjausta antavien opettajien määrä_ ja nimet_ _____

Koulu kuvaa erilaista ohjausta saavat oppilasryhmät (esim. yleisopetuksesta poikkeavaa ohjausta saavat ryhmät kuten pienryhmä, TAO-opetus jne.)
Koulussa kolme RMMO-ryhmää, yksi lisäopetusluokka, lisäksi yksi erityisen tuen ryhmä on integroituna yleisopetuksen ryhmään.

Erilaisten ohjausta saavien ryhmien koulukohtaiset käytänteet kuvataan niille varattuihin lokeroihin jokaisen kokonaisuuden kohdalla.

Mikä on eri toimijoiden rooli onnistuneessa ohjauksessa hyvän ohjauksen kriteerien mukaan?

Rehtori / Apulaisrehtori

Rehtori luo edellytykset onnistuneelle kokonaisohjaukselle järjestämällä riittävät ja kohdennetut resurssit. Rehtori tukee koulun oppilaanohjaajaa sekä muita ohjauksen kannalta keskeisiä toimijoita.

Rehtorin ohjaukselliset tehtävät:

- Arvioinnin ohjauksellinen kehittäminen, todistukset ja hallinnolliset päätökset (esim. koulun vaihto, oppilaaksiotto).
- Joustavien opetusjärjestelyiden ja oppimisympäristöjen toteuttaminen (esim. yhteisopettajuus ja joustavat opetusryhmät).
- Alueellisen yhteistyön koordinointi (esim. nivelyhteistyö).
- Mahdollistaa oppilaanohjaajan ammattitaidon ylläpitämisen.

Koulusihteerin ohjaukselliset tehtävät:

- On hallinnon asiantuntija.
- Hänen tehtäviään on mm. hallinnollisten tunnusten jakaminen.
- Vastaa koulukyyteihin, TET-matkakortteihin ja ateriakorvauksiin liittyvistä asioista ja lomakkeista.
- Toimii Opintopolun yhteyshenkilönä.
- Kouluttautuu riittävästi ohjaukseen liittyvien asioiden hoidossa ja hallinnollisten järjestelmien käytössä. (Esimerkiksi Wilma, Primus, Opintopolku, matkakortit ja ateriakorvaukset TET -jaksoihin liittyen).

Luokanopettajan

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Pehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat sekä edistää vuorovaikutusta ja hyvää ryhmädynamiikkaa omilla tunneillaan.
- Seuraa oppilaidensa opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa ja ohjaa tarvittaessa henkilökohtaisesti.
- Mikäli oppilaan opintojen etenemisestä nousee huoli, se otetaan puheeksi oppilaan tuen tarpeesta sekä hyvinvoinnista ja keskustelelee ensisijaisesti oppilaan kanssa ja tarvittaessa myös huoltajan kanssa.
- Ohjaa oppilaan tarvittaessa oikean henkilön luo (esim. erityisopettaja, terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi).

- Opettaa opetussuunnitelman mukaisia oppilaanohjauksen sisältöjä vuosiluokilla 1-6,
- Antaa tarvittavaa ohjausta koululaisen taidoissa, oppimaan oppimisen taidoissa sekä sosiaalisissa taidoissa.
- Tuntee oman aineensa opiskelutekniikat ja ohjaa oppilasta oppimaan oppimisen taitoja omassa aineessaan.
- Tutustuttaa oppilaita koulun, perheiden ja lähiympäristön ammatteihin.
- On selvillä oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista, ja mahdollistaa niihin tutustumisen.
- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Perehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.

Luokanvalvojan ohjaukselliset tehtävät:

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Perehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.
- Seuraa oppilaidensa opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa,
- Mikäli oppilaan opintojen etenemisestä nousee huoli, se otetaan puheeksi oppilaan tuen tarpeesta sekä hyvinvoinnista ja keskustelee ensisijaisesti oppilaan kanssa ja tarvittaessa myös huoltajan kanssa.
- Ohjaa oppilaan tarvittaessa oikean henkilön luo (esim. terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi).

Aineenopettajan ohjaukselliset tehtävät:

- Opettaa oman aineensa opiskelutekniikat ja työtavat.
- Opettaa oppilasta ainekohtaisten oppimaan oppimisen taitojen oppimisessa.
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat sekä edistää vuorovaikutusta ja hyvää ryhmädynamiikkaa omilla tunteillaan.
- On selvillä oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista, ja mahdollistaa niihin tutustumisen.
- Tekee yhteistyötä jatko-opintoja tarjoavien oppilaitosten ja työelämän kanssa.
- Tekee yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa (mm. oppilaitosvierailut ja teemapäivät).
- Seuraa oppilaan etenemistä omassa oppiaineessaan ja ohjaa tarvittaessa häntä henkilökohtaisesti.

Laaja-alaisen erityisopettajan ohjaukselliset tehtävät:

- Yhteistyössä aineenopettajien kanssa erityisopettaja tunnistaa tukea tarvitsevat oppilaat.
- Auttaa oppilaita löytämään omat opiskelutavat sekä tukee aineenopettajia monipuolisten opiskelumenetelmien käytössä.
- Huolehtii oppimiseen liittyvien testien järjestelyistä.
- Antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten.
- Ohjaa oppilaitaan jatko-opintojen suunnittelussa yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa.

Kuraattorin ohjaukselliset tehtävät:

- Kuraattori tukee oppilaan hyvinvointia, opiskelumotivaatiota, kasvua, itsenäistymistä ja elämänsuunnittelua.
- Hän on tukena myös elämän eteen tuomissa haastavissa tilanteissa, kuten sosiaalisesti haastavissa tilanteissa.
- Kuraattori tukee oppilaiden ryhmäytymistä.

Psykologin ohjaukselliset tehtävät:

- Edistää oppilaiden psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa.
- Tarvittaessa tekee oppilaan psykologisen arvioinnin toimenpiteineen, joita ovat esimerkiksi neuvottelut koulun henkilöstön ja vanhempien kanssa.
- psykologiset tutkimukset (ml. psykologiset testit) ja lausuntojen laatiminen
- Tukitoimien ja opetusjärjestelyjen suunnittelu.

Terveydenhoitajan ohjaukselliset tehtävät:

- Auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa.
- Kertoo oppilaalle mahdollisten sairauksien rajoituksista ammatinvalinnassa.

Musiikkiterapeutin ohjaukselliset tehtävät (koskee kouluja, joissa on musiikkiterapeutti)

- Antaa kuntoutuksellista tukea vuorovaikutukseen, toimintakykyyn, mielen hyvinvointiin ja oppimiseen liittyvissä asioissa.
- Auttaa oppilasta löytämään omia vahvuuksia ja uusia ratkaisumalleja pulmatilanteissa.
- Musiikkiterapeutti tekee tarvittaessa yhteenvedon oppilaan saamasta terapiasta ja jatkotuen tarpeesta.

Toimintaterapeutin ohjaukselliset tehtävät opiskelun ja koulunkäynnin tueksi (koskee kouluja, joissa on toimintaterapeutti)

- Antaa kuntoutuksellista tukea oppilaan toimintakykyyn, oppimiseen ja osallisuuteen liittyvissä tilanteissa ja asioissa.
- Toimintaterapeutti ohjaa oppilasta löytämään oppilaan hyvinvointia ja oppimista lisääviä keinoja toimia ja osallistua.
- Toimintaterapeutti tekee oppilaan toimintakykyyn ja koulunkäynnin tukemiseen liittyvät lausunnot sekä ohjaa oppimiseen tukeen ja kuntoutukseen liittyvissä tukitarpeissa.

Oppilaanohjaajan (tai oppilaanohjaajan tehtäviä hoitavan) työtehtävät 7–9.luokilla ja lisäopetuksessa:

- Antaa henkilökohtaista sekä pienryhmäohjausta; henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran ja lisäopetuksen oppilaille kaksi kertaa lukuvuoden aikana.
- Pitää luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti.
- Antaa arvionsa mukaan tehostettua henkilökohtaista ohjausta sitä tarvitseville 8-9 luokkalaiselle
- Tutustuttaa oppilaita työelämään TET -jaksojen ja mahdollisten yritysvierailujen välityksellä.
- Ohjaa jatko-opintoihin hakeutumiseen ja ammatinvalintaan.
- Järjestää infotilaisuuksia ja tiedottaa ohjauksellisista asioista, kuten esimerkiksi yhteishaku- ja jatko-opintotilaisuudet.
- Ylläpitää vuorovaikutusta sähköisten järjestelmien kautta (mm. Wilma, sähköiset oppimisympäristöt).
- Ohjaa ja valvoo, että oppivelvollinen täyttää hakeutumisvelvollisuutensa
- tarkistaa missä oppilaat ovat aloittaneet opintonsa opetuksen päätyttyä peruskoulussa ja ilmoittaa ilman oppivelvollisuuden suorituspaikkaa olevat oppivelvolliset asuinkunnalle sekä ilmoitettava oppivelvollisen huoltajalle ja muulle lailliselle edustajalle.
- Osallistuu vanhempaintilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijan roolissa.
- Osallistuu yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön ohjauksen pedagogisena asiantuntijana.
- Suunnittelee ja koordinoi ohjausta oman koulun sisällä.
- Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla mm. opinto-ohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin.
- Tekee yhteistyötä muiden peruskoulujen, toisen asteen, korkea-asteen, TE-keskuksen, yritysten, elinkeinoelämän ja muiden ohjaukseen liittyvien tahojen kanssa.

Mahdollinen koulukohtainen lisäys tai tarkennus ohjauksellisiin tehtävään (esim. jonkin uuden toimijan kuten virka-apulaisrehtorin tai muun toimijan uuden roolin kuvaus tai jonkin yllä kuvatun tehtävän tarkennus).

Kirjoita tähän

Ohjauksen vuosisuunnitelma teemoittain

Koulu voi lisätä mahdolliset tarkennukset reunasarakkeeseen ja koulukohtaiset erityishuomiot niille erikseen varattuun tilaan kunkin pääteeman alle.

RIITTÄVÄ JA MONIPUOLINEN OHJAUS			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Laadukas ohjaus <ul style="list-style-type: none">Ohjaukseen on varattu resurssia siten, että oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajanMahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö jne.).	rehtori	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilaita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut). Henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran ja lisäopetuksen oppilaille kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Tehostettu henkilökohtainen ohjaus 8-9 luokkalaisille	luokanopettaja/ aineenopettaja oppilaanohjaaja	7.luokalla luokanvalvojat järjestävät kaikille luokkansa oppilaiden huoltajille vanhempainvartit sekä tarvittaessa tapaavat uudelleen lukuvuoden aikana. Vanhempainvarteille on laadittu yhteinen keskustelupohja. Myös muiden luokkatasojen luokanvalvojat pitävät huoltajapalavereja tarvittaessa. Oppilaanohjaajat järjestävät yksilöohjaukset 8. ja 9.-luokkalaisille vähintään kerran lukuvuoden aikana. Oppilaan on mahdollista saada tehostettua ohjausta oman tarpeensa mukaisesti. Lisäopetuksen oppilaat ohjataan vähintään kahdesti ja vanhempaintapaamiset

			järjestetään lukuvuoden alussa. Myös pienryhmäohjausta tarjotaan tarvittaessa luokkatasosta riippumatta.
Työvälineet ja niiden hallinnointi <ul style="list-style-type: none">• Wilma• Oppimisympäristöt• Primus/Kurre• Opintopolku• Valpas	Wilma on koko yhteisön tärkeä työväline kommunikoinnissa.	koko koulu	Wilmaa käytetään sekä koulun sisäisessä että koulun ja kodin välisessä tiedottamisessa.
	Sähköinen oppimisympäristö, -alusta tai -sovellus on käytössä monen aineen opetuksessa.	oppimisympäristöjen, ohjelmien ja alustojen vastuuhenkilöt, opettajat	Koulu käyttää yhtenä oppimisympäristönä googlen oppimisympäristöä sekä mahdollisia muita sähköisiä oppikirjoja ja ohjaukseen liittyviä sovelluksia.
	Primus/Kurre- ohjelmat ovat koulun tietohallintajärjestelmä, jonne syötetään mm. oppilaiden henkilötiedot ja suoritukset.	rehtori Koulusihteeri	Oppilaanohjaajat käyttävät Primuksen tietoja tarvittaessa ohjauksen tukena
	Wilma-tunnukset jaetaan kansliasta ja huoltajien tunnuksien luonti on huoltajien vastuulla.	koulusihteeri	Koulusihteeri neuvoo tarvittaessa oppilaita ja huoltajia Wilma-tunnuksien käyttöönotossa. Myös luokanvalvoja välittää viestiä koulusihteerille puuttuvista tai toimimattomista Wilma-tunnuksista
	Opintopolkuun siirretään vuosittain päättöluokkalaisten tiedot ja niitä päivitetään tarvittaessa. Valpas-järjestelmän kautta ilmoitetaan oppilaat jotka eivät ole sijoittuneet perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.	koulusihteeri oppilaanohjaaja	Opintopolkua käytetään tiedonsiirron ja yhteishaun lisäksi myös hakutilastojen tarkasteluun sekä koulutusalojen tietolähteenä opotunneilla.
Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

--	--	--	--

AKTIIVISUUDEN, OSALLISUUDEN JA VASTUULLISUUDEN TUKEMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Ohjattavan osallisuus, aktiivisuus ja vastuullisuus <ul style="list-style-type: none">Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa.Ohjaus vahvistaa oppilaan osallisuutta oppilas- ja kouluyhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen.	Oppilaita ja huoltajia tuetaan ainevalintojen tekemisessä, yläkoulussa oppilaita tuetaan ainevalintojen itsenäiseen tekemiseen.	luokanvalvoja, aineenopettaja, oppilaanohjaaja	Oppilaanohjaajat ja aineenopettajat esittelevät 7.- ja 8.luokille valinnaisaineet ja opastavat oppilaita valintojen tekemisessä. Valintojen tueksi oppilaanohjaajat laativat valinta-aineoppaan yhteistyössä aineenopettajien kanssa.
	Oppilasta tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa sekä ottamaan osaa opintokokonaisuuksien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin eri oppiaineissa ja niiden yhdistelmissä.	luokanvalvoja, aineenopettaja, oppilaanohjaaja	Aineenopettajat ohjaavat oppilaitaan heidän omien tavoitteidensa mukaiseen opiskeluun. Luokanvalvojat tekevät tarvittaessa tiiviimpää yhteistyötä huoltajien kanssa oppilaiden opiskelun edistämiseksi.
	Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta, Verso ym.)	kaikki opettajat sekä erityisesti oppilaskunnan ohjaavat opettajat, tukioppilasohjaajat, kerhotoiminnasta vastaavat opettajat ym.	Oppilaanohjaajat opettavat ja ohjaavat tavoitteenasettelua oppitunneilla ja ohjauskeskusteluissa. Käytössä on sähköinen opiskelusuunnitelmapohja 9. ja 10. luokilla, jota voidaan täydentää opintojen edetessä. Henkilökohtaisessa ohjauksessa oppilaalle luodaan tavoitteet, välitavoitteet ja toimintasuunnitelma opiskeluun ja jatko-opintoihin liittyen. Tarvittaessa myös

			<p>oppilaanohjaajat ovat yhteydessä huoltajiin.</p> <p>Koulussa toimii oppilaskunta, johon valitaan jokaiselta luokalta edustajat. Koulustamme osallistuu vuosittain oppilaita Espoon Manimiitti-tapahtumaan ja koulullamme järjestetään Manimiitti-pajojen pohjalta vaalit, joihin kaikki koulumme oppilaat voivat osallistua. Lisäksi kaikki 9.luokkalaiset vierailevat Espoon nuorisovaltuuston järjestämässä Vaikuttamo-foorumissa. Jokaisella 7.-luokalla on myös omat luokkakohtaiset tukioppilaat, jotka ovat mukana mm. 7.luokkien ryhmäytyspäivässä.</p>
Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

OHJAUS ON YHTEISTÄ TYÖTÄ			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Koko koulu ohjaa <ul style="list-style-type: none">Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti	Luokanvalvoja / Luokanopettaja seuraa oppimisessa edistymistä, oppilaan hyvinvointia ja tukee oppilaita koulun arjessa, esimerkiksi oppimisen haasteiden ja	luokanvalvojat / luokanopettajat erityisopettajat, aineenopettajat	Aineenopettajat välittävät tietoa luokanvalvojille ja oppilaanohjaajille oppilaiden koulunkäynnistä, hyvinvoinnista sekä oppimisen ja opintojen edistymisestä

<p>johdettua yhteistä työtä perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.</p>	<p>puuttuvien suoritusten kartoitus yhdessä aineenopettajien kanssa.</p>		<p>oppiaineessaan. Mikäli oppilaalla havaitaan haasteita koulunkäynnin, oppimisen tai yleisen hyvinvoinnin osalta, luokanvalvojan tehtävänä on selvittää oppilaalle tilanteeseen sopivimmat tuen muodot yhteistyössä oppilaan, huoltajien, aineenopettajan, erityisopettajan ja oppilashuollon kanssa. Mikäli oppilaalla on tehostetun ohjauksen tarve, tulee hänet ohjata opinto-ohjaajalle joka arvioi tilanteen.</p>
	<p>Opettajien tarjoama henkilökohtainen ohjaus oppilaille ja vanhempainillat auttavat opintojen aikaisten valintojen suunnittelussa ja tekemisessä.</p>	<p>opettajat</p>	<p>Ohjauksen tulee olla nuorta kannustavaa ja tukevaa. Vanhempainiltoja järjestetään tarpeen mukaan.</p>
	<p>Aineenopettajat kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja ohjaavat oppilaita oppimaan omassa aineessa.</p>	<p>aineenopettajat</p>	
	<p>Oppilaanohjaajan tarjoama henkilökohtainen- ja mahdollinen pienryhmäohjaus auttaa urasuunnittelussa ja jatko-opintojen suunnittelussa.</p>	<p>oppilaanohjaajat</p>	<p>Päättöluokkalaisille järjestetään vähintään yksi, lisäopetuksen oppilaille vähintään kaksi henkilökohtaista ohjausta lukuvuoden aikana. Ohjauksen tavoitteena on tarkastella oppilaan koulunkäynnin ja opiskelun sujuvuutta, voimavaroja, vahvuuksia ja haasteita. Ohjauksessa selvitetään oppilasta kiinnostavia jatko-opintovaihtoehtoja sekä tuetaan oppilasta jatko-opintoihin liittyvässä päätöksenteossa. Yksilöohjauksessa luodaan</p>

			tarvittavat tavoitteet ja toimintamallit opiskelun edistämiseksi ja jatko-opiskelupaikan saavuttamiseksi. Tehostettua ohjausta ja pienryhmäohjausta järjestetään tarpeen mukaan.
	Oppilaanohjaajan pitämät luokkamuotoiset oppilaanohjauksen tunnit.	oppilaanohjaajat	Oppilaanohjauksen tunneilla 7.luokkalaiset orientoituvat yläkoulussa opiskeluun sekä tutustuvat erilaisiin opiskeluteknikoihin ja itsetuntemukseen. Suomen koulutusjärjestelmä, työelämä, koulutusalat sekä omien mielenkiinnonkohteiden hahmottaminen ovat 8.luokan oppituntien keskiössä. Päätöluokan oppituntien aiheina ovat mm. jatko-opintoihin suuntaaminen ja jatkokoulutusvaihtoehtoihin tutustuminen, tavoitteellinen opiskelu, itsetuntemuksen vahvistaminen, työelämätaitojen harjoittaminen ja työelämään tutustuminen. Lisäopetuksessa painottuvat puolestaan edelleen itsetuntemuksen, vahvuuksien, oppimisen - ja opiskelutaitojen, tavoitteellisen opiskelun, jatkokoulutuspolun suunnittelun ja moninaiset työelämän teemat.
	Oppilaiden elämänhallinnan tukeminen	Oppilashuollon asiantuntijat, luokanopettaja/luokanvalvoja	Luokanvalvojat seuraavat oppilaidensa koulunkäyntiä ja elämänhallinnan taitoja. Tarvittaessa luokanvalvoja tekee yhteistyötä oppilaan ja hänen huoltajan kanssa.

			Mikäli huoli oppilaan elämännhallinnan haasteista ilmenee ottaa luokanvalvoja yhteyttä oppilashuoltoon oppilaan luvalla tarvittan tuen saamiseksi. Oppilaiden elämännhallintaa tuetaan tarvittaessa myös moniammatillisen yhteistyön keinoin.
Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Tasa-arvo ohjauksessa <ul style="list-style-type: none">• Oppilaanohjausta kehitetään suunnitelmallisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.• Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan luottamusta omiin tasavertaisiin	Opetuksessa, yleisessä puheessa ja kaikessa kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon edistämiseen.	oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat	Koko koulun henkilökunta kohtaa oppilaat tasa-arvoisesti. Ketään ei syrjitä. Epätasa-arvoiseen ja syrjivään käytökseen puututaan.
	Oppiainekohtaisessa ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppilaan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.	aineenopettajat oppilaanohjaajat	Tasa-arvosuunnitelma

<p>mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.</p> <ul style="list-style-type: none">● Oppilasta tuetaan tiedostamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitys valinnoissaan.	<p>Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti erilaisia koulutusvaihtoehtoja.</p>	<p>oppilaanohjaajat</p>	<p>Oppilaanohjauksen tunneilla perehdytään monipuolisesti eri jatkokoulutusvaihtoehtoihin. Kaikille päättöluokkalaisille järjestetään mahdollisuus osallistua sekä ammatillisen, että lukiokoulutuksen infotilaisuuksiin ja vierailuihin.</p>
	<p>Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.</p>	<p>koko koulu</p>	<p>Oppilaanohjauksessa edistetään oppilaan itsetuntemusta tarkastelemalla hänen kiinnostuksenkohteitaan, vahvuuksiaan, kehitystarpeitaan ja mahdollisuuksiaan. Tavoitteena on vahvistaa uskoa omiin kykyihinsä elämänhallinnan, kasvun ja kehityksen sekä tulevaisuuden suunnittelun suhteen sekä avartaa oppilaan käsityksiä omista mahdollisuuksistaan. Itsetuntemusta tarkastellaan myös muissa oppiaineissa. Opettaja ohjaa oppilasta käyttämään ja kehittämään osaamistaan oppimistavoitteiden saavuttamiseksi sekä tekemään näkyväksi oppilaan vahvuuksia ja kehityskohteita monipuolisen ja jatkuvan arvioinnin keinoin.</p>
<p>Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus</p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>	<p>"Arvokas"-kasvatusmenetelmä, KiVa-koulutoiminta ja luonteen vahvuudet ovat osana opetusta ja koulun toimintaa. Tavoitteena on kasvattaa oppilaita ymmärtämään tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitys itsen ja muiden hyvinvoinnin perustana. Ryhmämuotoisten</p>

			maahanmuuttajaoppilaiden kiinnittymistä kouluun ja tutustumista muihin oppilasryhmiin vahvistetaan.
--	--	--	---

KOULUTUKSEN NIVELVAIHEET			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Ohjaus nivelvaiheissa <ul style="list-style-type: none">• Nivelvaiheen ohjaus ja yhteistyö siirtymävaiheissa on suunniteltua ja toimivaa• Oppilaalle järjestetään mahdollisuuksia tutustua yläkoulussa opiskeluun sekä opiskeluun toisen asteen oppilaitoksissa Yhteishaku ja jatko-ohjaus <ul style="list-style-type: none">• Ohjauksella varmistetaan oppilaan taidot hankkia tietoa jatko-opinnoista sekä toimia sähköisissä hakujärjestelmissä• Jatko-ohjauksella varmistetaan oppilaan siirtyminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin tai muuhun ohjattuun toimintaan	Koulutulokkaille järjestetään tutustumispäivä. Koulutulokkaiden huoltajille järjestetään koulutulokasinfotilaisuus. 1. -luokkalaisten huoltajien kanssa käydään koulunaloituskeskustelut. Pidetään dialogisia vanhempainiltoja.	luokanopettajat, rehtori, erityisopettajat	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	1.-luokkalaisia ohjataan koululaisen taidoissa sekä ryhmän jäsenyydessä. Kummioppilastoiminta tukee koulun aloitusta.	luokanopettajat, erityisopettajat, aineenopettajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Pidetään vanhempainiltoja (Kvartti-malli) liittyen 6. ja 7. luokkien nivelvaiheeseen. Annetaan ohjausta 6.-luokkalaisille ja heidän huoltajilleen yläkoulun hakumenettelyyn liittyen. 6. luokkalaisten huoltajien kanssa käydään arviointikeskustelu, jossa samalla annetaan nivelvaiheen ohjaavaa palautetta. Keskustelurunko toimii tiedonsiirtolomakkeena yläkouluun.	luokanopettajat, aineenopettajat, erityisopettajat, oppilaskohtaisen oppimisen tuen suunnittelusta vastaavat henkilöt	<i>Kirjoita tähän</i>
	6. luokan oppilaiden ja huoltajien yläkouluun tutustuminen ja vanhempainillat.	aineenopettajat, oppilaanohjaaja, rehtori	Tuleville 7.luokkalaisille järjestetään mahdollisesti tutustumispäivä. Lukuvuoden ensimmäisinä päivinä 7.luokkalaiset perehdytetään koulun käytänteisiin. Huoltajille

			pidetään vanhempainilta syyslukukauden alkupuolella.
	<p>Suunnitellaan kesken lukuvuotta tulevien tai koulua tai luokkaa vaihtavien ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Jatkuvasta ryhmäytymisestä on ohjeet Yhdessä vahvaksi yhteisöksi Ei kiusaamiselle -suunnitelmassa.</p> <p>Uusien yläkoululaisten ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Espoossa on käytössä seitsemäsluokkalaisten ryhmäytysmalli.</p>	<p>luokanvalvojat, rehtori, aineenopettajat, oppilaanohjaaja, tukioppilaat</p>	<p>Kouluvuoden ensimmäinen ryhmäytyspäivä 7.luokkalaisille toteutetaan yhteistyössä OHR:n, Kauklahten nuoriso-ohjaajien, kirjaston, seurakunnan ja tukioppilaiden kanssa. Ryhmäytystä voidaan tarvittaessa jatkaa yhteistyössä Kauklahten nuokun kanssa. Myös lisäopetusryhmälle järjestään ryhmäytystä.</p>
	<p>Yhteishausta tiedottaminen, huoltajan kuuleminen sekä hakuun valmistautuminen ja määräajoista muistuttaminen erilaisin viestintätavoin</p>	<p>oppilaanohjaajat, rehtori,</p>	<p>Yhteishakuinfo toteutetaan koulussa oppilaanohjauksen tunneilla ja huoltajille järjestetään syyslukukaudella yhteishakuvanhempainilta. Yhteishakuun valmistaudutaan oppilaanohjaajan kanssa ohjauksessa tutustumalla koulutustarjontaan. Huoltajan kuuleminen toteutetaan sähköisesti. Mikäli huoltaja ei käytä wilmaa, on huoltajan kuuleminen silloin mahdollista järjestää myös lomakkeella.</p>
	<p>Yhteishaun sekä muiden hakujen ohjaaminen, seuranta ja hakuvelvollisuuden toteutumisen valvonta.</p>	<p>oppilaanohjaaja</p>	<p>Ohjaus toteutetaan sekä luokkatunneilla että yksilöohjauksessa. Yhteishaku tehdään sekä pienryhmissä että yksilöohjauksessa oppilaan tilanne huomioiden. Haun etenemistä seurataan Opintopolusta. Jälkiohjaus voidaan aloittaa jo lisähaun alettua kevätlukukauden</p>

			loppupuolella tai kesällä valintatulosten selvittyä. Syyslukukaudella oppilaanohjaaja seuraa, että oppilaat ovat aloittaneet oppivelvollisuuden suorittamisen. Ilman koulutuspaikkaa olevat oppilaat ilmoitetaan kunnan toimijalle Valpas-järjestelmän kautta.
	Vuoden aikana niiden 17-vuotta täyttävien oppilaiden, jotka eivät saa päättötodistusta lukuvuoden loppuun mennessä, ohjaaminen aikuisten perusopetukseen tai muuhun soveltuvaan koulutukseen tai toimintaan.	oppilaanohjaaja, rehtori	
	Pääkaupunkiseudun yhteisen opiskelutietolomakkeen esitäyttö ja tulostus. Ohjaukseen liittyvät lomakkeet ja info annetaan päättötodistuksen yhteydessä.	oppilaanohjaaja, koulusihteeri	Ohjeistetaan lomakkeiden täyttö sekä palautus jatko-opiskelupaikkaan.
	Yhteishaun tulosten tultua kesällä tapahtuva ohjaus muihin oppilaitoksiin ja opetusmuotoihin niiden oppilaiden osalta, jotka eivät ole saaneet paikkaa tai hakeneet minnekään. Ohjataan tarvittaessa esim. ohjaamotalon ohjauspalveluihin.	oppilaanohjaaja	Oppilaat pyritään tavoittamaan ja ohjataan hakemaan avoimena oleviin koulutushakuihin. Ilman opiskelupaikkaa olevat oppilaat ilmoitetaan etsivälle nuorisotyölle.
	Opetuksen järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirto pyynnöstä toiselle asteelle uuden lukuvuoden alettua.	rehtori, erityisopettaja, luokanohjaaja, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, oppilaanohjaaja, aineenopettaja	
	Tarkistetaan, että entiset oppilaat jatkavat oppivelvollisuutensa suorittamista ja vailla koulutuspaikkaa olevat ilmoitetaan asuinkunnalle	oppilaanohjaaja	

	ensisijaisesti VALPAS-järjestelmän avulla. Ohjataan tarvittaessa esim. ohjaamotalon ohjauspalveluihin.		
Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus	Nivellytyspalaverit tulevien 7. luokkien osalta	OTR, rehtori, ELA, oppilaanohjaajat,	Nivellytyspalaverit järjestetään OTR:n ja alakoulujen kesken kevätlukukauden lopulla. Tämän jälkeen laaja-alaiset erityisopettajat ja oppilaanohjaajat muodostavat alustavat luokat yhdessä rehtorin kanssa.

OHJAUS KOULUTUKSEEN JA URAVALINTOIHIIN LIITTYVIEN PÄÄTÖSTEN TUKENA

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Jatko-opintomahdollisuudet ja niihin tutustuminen <ul style="list-style-type: none">• Ohjaus tukee opintojen suorittamista sekä oppilaan sijoittumista jatko-opintoihin• Ohjaus tukee oppilaan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa	Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista. Tiedonhallintataitoja opetellaan suunnitelmallisesti (TIHA).	oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat	Tiedonhaun- ja tiedonhallintataitoja harjoitellaan kaikissa oppiaineissa. Erilaiset koulutus- ja työelämäpalveluiden tietolähteet ja sisällöt tulevat tutuiksi oppilaanohjauksen tunneilla.
	Oppilaille järjestetään tilaisuuksia tutustua kouluihin ja oppilaitoksiin sekä jatko-opintoihin avoimissa omissa, oppilaanohjauksen tunneilla koulussa / esittelykiertueilla sekä osana oppiaineiden opetusta.	oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat	Kaikki päättöluokkalaiset vierailevat mahdollisuuksien mukaan ammatillisessa koulutuksessa Omniassa syyslukukaudella. Lisäksi oppilaita ja huoltajia tiedotetaan toisen asteen oppilaitosten tutustumispäivistä, joista kahteen

			<p>oppilas voi osallistua omatoimisesti huoltajan luvalla lukuvuoden aikana. Omnia järjestää infotilaisuuden päättöluokkaisille syyslukukauden aikana. Myös lukioinfo pidetään päättöluokkaisille syksyn aikana. Lisäksi oppilaanohjauksen tunneilla vieraillee tutor-opiskelijoita toisen asteen oppilaitoksista. Lisä-opetuksen opiskelijat opiskelevat koko 2. ja 3. jakson aikana toisen asteen oppilaitoksessa, Omnian aikuislukiossa tai Omniassa.</p>
	<p>Arvioidaan oppilaan tehostetun ohjauksen tarve oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta, suunnitellaan ohjauksen antaminen ja toteutetaan yksilöllisen suunnitelman mukaan ja kirjataan oma opiskelusuunnitelmani lomakkeelle opon kommentit kenttään.</p> <p>Tehostettua ohjausta voi antaa moni koulun toimija monella eri tavalla ja sitä voidaan toteuttaa myös moniammatillisesti.</p>	<p>oppilaanohjaajat</p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>

	Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti erilaisia ammatteja ja tehdään mahdollisuuksien mukaan tutustumiskäyntejä.	luokanopettajat aineenopettajat oppilaanohjaajat	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus	Maahanmuuttajaoppilaita ja heidän huoltajiaan tuetaan tutustumaan Suomen koulutusjärjestelmään ja lähiseudun koulutusvaihtoehtoihin.	Oppilaanohjaaja, luokanopettajat	Koulun maahanmuuttajaoppilaita ja heidän vanhempiaan tiedotetaan sekä ohjataan osallistumaan heidän äidinkielellään järjestettäviin yhteishakuvanhempainiltoihin syyslukukaudella.

TYÖELÄMÄTAIDOT JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Työelämäyhteistyö, työelämätietous ja työelämään tutustuminen • Ohjaus tukee oppilaan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä ja työllistymistä	Oppilailla on ikäkaudelle sopivia koulun sisäisiä vastuutehtäviä. Oppilas pääsee osallistumaan ja seuraamaan koulun eri ammatteja.	luokanopettajat	Teemaan tutustutaan esimerkiksi erilaisten haastattelu- tai toiminnallisten tehtävien avulla.
	TET-jaksolla tai muulla työelämään tutustumiskäynnillä oppilas pääsee aidosti tutustumaan työelämään. TET-jakson oppia hyödynnetään oppiainerajoja rikkoen ja moniammatillisesti.	oppilaanohjaajat luokanvalvojat aineenopettajat	

<ul style="list-style-type: none">• Yrittäjyyteen tutustuminen on tärkeä osa työelämän ymmärrystä	<p>Oppilaanohjaaja käy aktiivisesti ja muut ohjauksesta vastaavat mahdollisuuksien mukaan työelämäyhteistyöhön liittyvissä koulutuksissa esim. TAT ja Teknologiaeollisuuden infot ja tuovat omaksumaansa tietoutta koululle ja opetukseen.</p>	<p>oppilaanohjaajat, aineenopettajat, rehtori</p>	<p>Koulutuksiin osallistutaan ja sieltä saatu tieto sisällytetään osaksi opetusta.</p>
	<p>Yritteliäisyyteen kannustaminen ja yrittäjyyteen tutustuminen sekä yritysvierailut. Oppilaat pääsevät osallistumaan johonkin koulun ulkopuoliseen työelämään tutustumishankkeeseen (esim. Yrityskylä).</p>	<p>luokanopettajat luokanvalvojat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat</p>	<p>TET-paikan hakeminen oma-aloitteisesti. Oppilaanohjaajat avustavat TET-paikan hakemisessa tarvittaessa. Yrittäjyyskasvatus sisältyy 9. luokkien monialaiseen oppimiskokonaisuuteen. Yrityskylä-vierailu syyslukukaudella 9. luokkalaisten kanssa.</p>
	<p>Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OPE-TET -päiviä.</p>	<p>opettajat</p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>
<p>Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus</p>	<p>Kauklahtien koulun TET-jaksot</p>	<p>oppilaanohjaajat, aineopettajat, luokanvalvojat, rehtori</p>	<p>Koulussamme on TET-jaksoja kahdessa eri vaiheessa: 9.-luokkalaisten TET-jakso on syyslukukaudella kahden viikon ajan sekä lisäopetusluokkalaisilla keväällä noin kahden viikon ajan. Oppilaita ohjataan ja kannustetaan omatoimiseen työnhakuun. TET-jakso on osana 9.luokkien monialaista oppimiskokonaisuutta, jossa käsitellään työelämää, taloutta, yrittäjyyttä ja työelämätaitoja. Oppimiskokonaisuus jakautuu eri oppiaineiden oppitunneille. Monialaiseen oppimiskokonaisuuteen sisältyy Yrityskylävierailu syyslukukaudella.</p>

VUOROVAIKUTTEINEN YHTEISTYÖ OHJAUKSEN TUKENA JA OHJAUSPALVELUISTA TIEDOTTAMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Vuorovaikutteinen yhteistyö ja osallistaminen ohjauksen tukena <ul style="list-style-type: none">Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja sujuvaaOppilaiden osallistaminen ja moniammatillinen ja monialainen yhteistyöYhteistyö lähialueen esiopetuksen ja koulujen kanssa sekä eri koulutuksen järjestäjien ja toisen asteen oppilaitosten kanssa tukee oppilaan sujuvaa siirtymistä eri kouluasteille ja jatko-opintoihinUusin ohjauksellinen tietotaito koulun käytössä Ohjauksesta tiedottaminen <ul style="list-style-type: none">Oppilas ja hänen huoltajansa saavat ajantasaista tietoa	Vuorovaikutuksen väylinä toimii Wilma-järjestelmä ja oppilaille sekä huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaamiset ja keskustelut.	koko koulu	<i>Kirjoita tähän</i>
	Moniammatillinen yhteistyö ja osallistaminen toteutuu mm. yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja projekteissa sekä alueellisessa kasvatuskumppanuusverkostossa.	rehtori, yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, opettajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Kannustetaan oppilaita osallistumaan oppilaskuntatyöhön ja koulun kehittämiseen.	oppilaskunnan ohjaajat, rehtori	<i>Kirjoita tähän</i>
	Kummioppilaat tukevat uusia oppilaita 1. luokan tai esiopetuksen oppilaita. Tukioppilaat tukevat uusia oppilaita 7.luokan opintojen alussa ja järjestävät yhteisöllisiä tapahtumia.	luokanopettajat tukioppilasohjaajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Yhteistyö muihin oppilaitoksiin ja esiopetukseen on tärkeää mm. joustavien oppilassiirtojen kannalta.	rehtori erityisopettajat luokanopettajat oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilaanohjaaja osallistuu aktiivisesti hänelle osoitettuihin ohjauksellisiin tilaisuuksiin ja tuo tietoutta oppilaille ja työyhteisöön.	oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppilaanohjaaja tukee muita ohjauksen toimijoita omassa työyhteisössään.		

ohjauspalveluista perusopetuksessa. ● Ohjauksesta tiedotetaan erilaisin menetelmin. Tiedottaminen on aktiivista ja suunniteltua.	Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan ohjaukseen liittyvistä asioista. - vanhempainillat - nettisivut - ohjauskeskustelut - wilma-viestit ja tiedotteet	rehtori luokanvalvoja oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>
Muita koulukohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppilasryhmien ohjaus	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>